

підвищеної політичної та соціальної напруженості в окремих регіонах, а також у період активізації природних катаклізмів та техногенних процесів. У такій ситуації доречна ініціатива саморегулювальних органів, наприклад, Ліги страхових організацій України, відповідних міністерств та відомств, які могли б розробити нормативні та законодавчі акти, а надалі забезпечити контроль за їх виконанням.

Висновки. Отже, у сфері туризму діє значна кількість нормативно-правових актів. За останні роки були внесені зміни, які раніше діяли в законодавстві цієї сфери. Але, враховуючи складнощі, які було розглянуто, їх постійну динаміку, варто зробити висновки про необхідність подальшого вдосконалення правового регулювання у сфері туризму та його безпеки.

Джерела та література

1. Козинець В. Безпека життєдіяльності у сфері туризму : навч. посіб. / Віталій Козинець ; Київ. ун-т туризму, економіки і права. – К. : Кондор, 2006. – 575 с.
2. Маринин М. М. Туристські формальності і безпека в туризмі / М. М. Маринин. – М. : Фінанси і статистика, 2004. – 144 с.
3. Фокін С. П. Транспортування туристів спеціалізованими організаціями під час виникнення надзвичайних ситуацій / С. П. Фокін // Взаємодія транспорту і туризму: тенденції, проблеми, перспективи : зб. наук. пр. – К. : Принт-центр, 2012. – С. 174–177.
4. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про туризм» від 18 листопада 2003 р. № 1282-IV.
5. ГОСТ 28681.3-95 Межгосударственный стандарт. Туристско-экскурсионное обслуживание. Требования по обеспечению безопасности туристов и экскурсантов. Дата введения в Украине 1997. 01. 01 // Уніфіковані технології готельних послуг : навч. посіб. / за ред. проф. В. К. Федорченка, Л. Г. Лук'янова, Т. Т. Дорошенко, І. М. Мініч. – К. : Вища шк., 2001. – 237 с.

УДК 911.3:338.48(44)

О. П. Гуз – старший викладач
кафедри романських мов та
інтерлінгвістики Східноєвропейського
національного університету
імені Лесі Українки

Регіональні відмінності у розвитку туризму Франції

*Роботу виконано на кафедрі романських
мов та інтерлінгвістики
СНУ ім. Лесі Українки*

Визначено регіональні особливості розвитку туризму в країні. Охарактеризовано основні туристичні райони Франції. Визначено спеціалізацію туристичних районів та названо їх найвідоміші туристичні центри.

Ключові слова: туризм, туристичний район, Франція.

Huz O. P. Regional Differences in the Tourism Development in France. The regional peculiarities of the tourism development in the country were defined. The basic tourist areas of France have been characterised. The specialization of tourist areas has been defined and the most famous tourist centers have been named.

Key words: tourism, tourist area, France.

Актуальність теми дослідження. Франція, яку в 2013 р. відвідали понад 84,7 млн іноземних туристів, залишається найпопулярнішим туристичним напрямом у світі [5]. Природна й культурна різноманітність Франції визначають значні відмінності у спеціалізації та рівні розвитку туризму окремих регіонів країни. Тому вивчення регіональних особливостей розвитку туризму Франції є досить актуальним.

Метою дослідження є аналіз регіональних відмінностей у розвитку туризму Франції. Для досягнення мети вирішувалися такі **завдання**: визначити регіональні особливості розвитку туризму у Франції; охарактеризувати основні туристичні райони Франції; визначити спеціалізацію туристичних районів та центрів.

Виклад основного матеріалу. Порайонні відмінності в рівні розвитку туризму, як і в туристичній спеціалізації, у Франції досить значні. Майже половина всіх іноземних туристів відпочивають на знаменитій Французькій Рив'єрі. Близько 16 млн осіб головним об'єктом туризму обирають Париж. Приблизно по 6 млн туристів відвідують Альпи, Лангедок-Русельйон й Аквітанію [6].

Отже, у Франції існують великі контрасти між столичним та іншими районами з високим ступенем залучення в туристичний обмін і диверсифікованою індустрією туризму, з одного боку, й районами з відсталою структурою туристичного сектору – з іншого. Різкі територіальні диспропорції змусили правлячі кола Франції приділяти більше уваги питанням регіональної політики в галузі туризму з метою більш збалансованого розміщення підприємств туристичної індустрії й забезпечення зайнятості населення [3].

У французькій науковій літературі Франція поділена на 22 туристичних райони, які співпадають з економіко-планувальними районами країни і входять в єдину систему територіальних статистичних одиниць ЄС. Використовується також поділ країни на сім головних туристичних районів [4; 7].

Столичний (Паризький) район – найбільший за площею і найважливіший у туристичному відношенні. Він включає п'ять регіонів: Іль-де-Франс, Шампань-Ардени, Бургундію, Центр і Землі на Луарі. Все життя цього району тісно пов'язане з Парижем – столицею і головним туристичним центром країни. Найважливішими культурно-історичними пам'ятками Парижа є: музей Лувр із найкращими у світі колекціями полотен Ренуара, Моне, Дега, Ван Гога; Національний музей сучасного мистецтва, в експозиції якого є роботи Матісса, Пікассо, Шагала; історичний центр міста – о-в Сіте з собором Паризької Богоматері (Нотр-Дам, 1163–1257); Базилика Секре-Кер; Будинок Інвалідів із собором XVII ст.; Марсове поле, Пантеон; Сорбона, Бастилія, Палац Шайо, Тріумфальна арка, Монмартр, Національний центр мистецтв і культури ім. Ж. Помпіду; Ейфелева вежа – 300-метровий символ Парижа [1].

Париж має комплексну туристичну спеціалізацію. Як політична й економічна столиця Франції, де перебувають уряд і парламент, розміщуються ЮНЕСКО й понад 100 інших міжнародних організацій, штаб-квартири найбільших світових компаній, він приймає велику кількість ділових туристів. Будучи посередником у внутрішній і зовнішній торгівлі французьких районів, він проводить численні виставки й ярмарки. Тут розміщуються провідні науково-дослідні та конструкторські установи, а також вузи, в яких навчаються студенти з різних країн світу. Париж є центром світової моди й торгівлі предметами розкоші. Багато туристів приїжджають сюди тільки для того, щоб відвідати знамениті butikи та придбати речі всесвітньо відомих модельєрів. Все це зумовило особливу роль Парижа в розвитку туризму у Франції – не тільки культурно-пізнавального, а й ділового, освітнього, розважального та релігійного.

На сході Іль-де-Франс межує з регіоном Шампань-Арденни. У XIX ст. він був відомий завдяки старовинній традиції коронації королів Франції в кафедральному соборі м. Реймса. Сьогодні ж він славиться, насамперед, виробництвом

французького шампанського. Регіон пропонує різні туристичні маршрути: з активними формами переміщення, по фортифікаційних укріпленнях і, звичайно, по місцях виробництва шампанського. Регіон Бургундія позиціонує себе на туристичному ринку як «справжню» Францію. Він пропонує культурно-пізнавальні тури по історичних місцях, маршрути для цінителів вина, подієвий туризм (ярмарки, свята, карнавали, концерти, театралізовані дійства на історичні теми), водні прогулянки по 1200 км судноплавних шляхів. Спеціалізацію двох регіонів масового туризму Франції – Центр і Землі на Луарі – визначають перлини палацової та замкової архітектури Франції. Пам'ятниками різьбленого каменя в стилі Ренесанс й одночасно садово-паркового мистецтва стали замки Шамбор, Блуа, Амбуаз, Шверні, Шенонсо та ін.

Північний район включає два регіони – Нор-Па-де-Кале й Пікардію. Він мало відомий на туристичному ринку й виконує, переважно, транзитну функцію. На туристичному ринку Нор-Па-де-Кале позиціонує себе як “найвеселіше місце відпочинку” у Франції, де відтворюється традиційна святкова атмосфера далекого і найближчого минулого (ярмарки, карнавали, виступи духовних оркестрів, театралізовані вистави тощо). У рекламних кампаніях Пікардії акцент робиться на багатому культурно-історичному минулому цієї провінції, яка є «колискою» французької держави й нового стилю в архітектурі – готики. У головному місті Пікардії – Ам'єні знаходиться найбільший у Франції готичний собор XIII-XV ст.

Західний район охоплює два регіони – Нормандію та Бретань. Специфіка природних умов – м'який морський клімат, наявність обширної акваторії, смуга пляжів – сприяла розвитку купально-пляжного туризму з широким вибором активних видів відпочинку. Є можливості для занять плаванням, віндсерфінгом, рибалкою, яхтингом, гольфом, а також для піших, кінних і велосипедних прогулянок. Найбільш відомі приморські курорти Нормандії (Трувіль-сюр-Мер, Довіль) розміщені на ділянці узбережжя між портами Шербур, Гавр, Дьєп. На північнобретонському узбережжі кращі курорти та пляжі сконцентровані в районі, що простягається від м. Сен-Мало й Дінарда до Сен-Бріс. Головним морським курортом Бретані вважається Ля-Боль, пляжі якого протягнулися на 9 км.

Культурна своєрідність і насичена історія Нормандії та Бретані зумовили розвиток в Західному районі культурно-пізнавального туризму. Особливий туристичний інтерес представляє «будівельне диво» – церква-фортеця Сен-Мішель на горі-останці. Туристи також відвідують м. Байє – центр традиційних ремесел (плетіння мережив і виготовлення фарфору) та столицю Нормандії – м. Руан, де була спалена Жанна д'Арк на площі Старого ринку. До природних явищ Бретані, які викликають незмінну цікавість туристів, належать потужні припливи та відливи.

Східний район включає Лотарингію, Ельзас і Франш-Конте. Їх об'єднує спільність прикордонного розміщенн та історичні долі. Тут немає єдиного чітко вираженого центру, досить різна їх туристична спеціалізація. Незважаючи на численні руйнування, Лотарингія зберегла багату культурну спадщину: собор у Меці з вітражами Марка Крокувала, площа Станіслава, що знаходиться під охороною ЮНЕСКО в Нансі та ін. Невід'ємним елементом побутової культури є кухня, яка в Лотарингії відрізняється особливими смаковими якістьми й є об'єктом тяжіння туристів. Поширення набули художні ремесла – виробництво скла і виробів із кристалю, струнних інструментів, різьблених виробів, мережив тощо. Разом із культурно-пізнавальним туризмом розвиваються активні види відпочинку в трьох національних парках, гірському масиві Вогезів і на озерах, а також лікувально-оздоровчий туризм на базі термальних центрів Вітель, Контрексевіль, Бан-ле-Бан.

Ельзас вважається сьогодні прообразом нової Об'єднаної Європи. У головному місті Ельзасу – Страсбурзі засідають Європейський парламент, Рада Європи і Європейський Суд із прав людини. Тут знаходиться один із найважливіших центрів

ділового життя Європи й бізнес-туризму. Ельзас славиться своєю кухнею та відомий всьому світу прекрасними винами. У Кольмарі бере початок Винна дорога, що пов'язує частину виноградників, невеликих містечок і колоритних сільських поселень. Франш-Конте займає гористу область (Юра) з різноманітними природними ландшафтами. На туристичному ринку він спеціалізується на активних видах відпочинку на природі (зимових, водних тощо).

Альпійський район (Рона-Альпи, Овернь) розміщений на південному сході Франції. Його туристична спеціалізація почала складатися у 1960–1970-ті роки, завдяки національній програмі створення центрів зимових видів спорту. Всесвітню популярність він здобув як район, де тричі проводились Олімпійські ігри. Сьогодні Франція володіє найбільшою у світі й найвищою у Європі гірськолижною зоною «Три долини» – це 190 підйомників, які щогодини доставляють на вершини більше 250 тис. осіб, об'єднують в універсальний туристичний центр 11 гірськолижних станцій, декілька альпійських сіл і термальний курорт, розміщений на різній висоті. Цей гірськолижний стадіон надає більше 600 км розмічених, добре оброблених гірськолижних трас [1]. У районі Оверні знаходиться знаменитий природний парк «Вулканія», де охороняється гряда Пюї, яка складається з 80 вулканів. Це край екологічного туризму й активного відпочинку. Гордість Оверні – бальнеологічний курорт Віші, одне з найкрасивіших курортних міст Франції.

Південно-західний район (Аквітанія, Пуату-Шаранта, Південь-Піренеї, Лімузен) охоплює Аквітанську низовину зі схилами Піренеїв і Центрального масиву, що примикають до неї. На узбережжі Біскайської затоки знаходяться кращі піщані пляжі Франції. Склалася туристична спеціалізація району – купально-пляжний і екологічний туризм, яка зберігається й сьогодні. Найвідоміші курорти – Аркашон, Біарріц, Молієц. У районі є можливості для заняття активними видами відпочинку. Високі хвилі Атлантичного океану привертають до Аквітанії професійних серфінгістів. Маршрути пішохідних, кінних і велосипедних турів різних категорій складності прокладені по Гаронській низовині й гірських перевалах у Піренеях. Гірські річки використовуються для занять водними видами спорту – рафтингу, сплавів на каное. Розвивається парапланеризм. Це один із головних виноробних районів країни. По його території проходять туристичні винні шляхи, що ведуть до прославленого центру виноробства й виноторгівлі – м. Бордо. Частиною культурних традицій району є виробництво коньяку.

Середземноморський район (Прованс-Альпи-Лазурний Берег, Корсика, Лангедок-Руссільон) – головний приморський туристичний район Франції. Західна зона, що називається Французькою Рив'єрою або Лазурним берегом, сформована приморськими Альпами. Адміністративною, економічною та культурною столицею Французької Рив'єри є курортне місто Ніцца. Престижними курортами Середземномор'я вважаються Канни, а також Сен-Тропе. Найпівденніший і найстаріший курорт Лазурного берега – м. Йер [2]. Сьогодні курортне життя стало ще різноманітнішим. Туристи приїжджають не тільки купатися й загоряти, вони також займаються водними видами спорту: віндсерфінгом, вітрильним спортом, підводним плаванням, катаються на водних лижах, мотоциклах, надувних бананах, здійснюють польоти з парашутом над морем. Незмінно високої якості поля для гри в гольф привертають на Лазурний берег численних любителів цього виду спорту. Тут створені всі необхідні умови для занять верховою їздою, ігри в теніс, піших і велосипедних прогулянок

Закордонні території та департаменти Франції виділяються на туристичній карті окремо. Вони спеціалізуються переважно на купально-пляжному туризмі.

Висновки. Отже, порайонні відмінності в рівні розвитку туризму, як і в туристичній спеціалізації, у Франції досить значні. Найбільш розвиненими в туристичному відношенні регіонами Франції, які приймають найбільшу кількість

туристів, є Прованс-Альпи-Лазурний Берег, Рона-Альпи та Іль-де-Франс, тоді як внутрішні та північні регіони значно поступаються за рівнем розвитку туристичної інфраструктури та доходами від туризму.

Джерела та література

1. География международного туризма : В 2-х ч. Ч. 1 : пособие / Л. Гайдукевич, С. Хомич, В. Клицунова. – Минск : БГУ, 2002. – 268 с.
2. Косолапов А. Б. Туристское страноведение : Европа и Азия / А. Б. Косолапов. – М. : КНОРУС, 2005. – 400 с.
3. Региональная политика стран ЕС : монография / отв. ред. А. В. Кузнецов. – М. : ИМЭМО РАН, 2009. – 230 с.
4. Grand-Clement O. La civilisation en dialogues / O. Grand-Clement. – CLE International, 2008. – 127 p.
5. La France, pays le plus visité en 2013 // Le Monde. – 2014. – 11 juin. – P.3.
6. Quelles régions de France bénéficient le plus du tourisme ? // Le Monde. – 2014. – 4 juin. – P. 2.
7. Roumleanski M. La civilisation française / Michail Roumleanski. – Balti, 2006. – 315 p.

УДК 911.3:796.5(4)

Г. Л. Ящинська – студентка 5-го курсу факультету міжнародних відносин Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

Особливості розвитку сільського зеленого туризму в країнах Східної Європи

*Роботу виконано на кафедрі
країнознавства і міжнародних відносин
СНУ ім. Лесі Українки*

Проаналізовано особливості розвитку сільського зеленого туризму й агротуристичних ресурсів у країнах Східної Європи. Розглянуто особливості виникнення сільського зеленого туризму в Білорусії та Литві, а також динаміку формування агроосель.

Ключові слова: сільський зелений туризм, агротуризм, агрооселя, агротуристичний комплекс.

Yashchynska G. L. The Features of Rural Green Tourism Development in Eastern Europe. The features of development of rural green tourism and agrocultural resources in Eastern Europe are analysed. The features of rural green tourism's origin and dynamics of agrohouses forming in Byelorussia and Lithuania are considered.

Key words: rural green tourism, agrotourizm, agrofarmstead, agrotourist complex.

Актуальність дослідження. Наприкінці ХХ – початку ХХІ ст. в Європі відбуваються швидкі зміни на селі, пов'язанні зі зміною соціально-економічної ситуації, розвитком глобалізаційних процесів. Від характеру цих змін залежить подальший розвиток сільських місцевостей та їх мешканців, незважаючи на наявну